

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Komisja Samorządu Terytorialnego
i Polityki Regionalnej
STR.020.1.2023

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu, Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej.

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Tomasz Ławniczak.

Przewodniczący Komisji

(-) Tomasz Ławniczak

U S T A W A

z dnia r.

o zmianie ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej

Art. 1. W ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) 15 przedstawicieli powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.”;

2) w art. 5:

a) w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) 2 osoby wyznaczone przez ogólnopolską organizację reprezentującą wszystkie kategorie jednostek samorządu terytorialnego, zrzeszającą co najmniej 100 członków;

5) 2 osoby wyznaczone przez ogólnopolską organizację reprezentującą regionalne organizacje samorządowe.”;

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) reprezentować jednostki funkcjonujące na danym stopniu podział terytorialnego państwa, a w przypadku jednostek samorządu gminnego - jedną z kategorii tych jednostek, spośród wymienionych w ust. 1 pkt 1 lub reprezentować regionalne organizacje samorządowe;”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wyznaczenie przedstawicieli, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie i na zasadach określonych w aktach statutowych lub porozumieniach właściwych organizacji samorządu terytorialnego. O wyznaczeniu przedstawicieli organ statutowy lub przedstawiciel porozumienia właściwej organizacji samorządu

terytorialnego zawiadamia niezwłocznie ministra właściwego do spraw administracji publicznej.”;

3) w art. 6 ust. 3 i 4 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli dwie lub więcej ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego funkcjonujących na tym samym stopniu podziału terytorialnego lub reprezentujących tę samą kategorię jednostek samorządu gminnego, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lub reprezentujących regionalne organizacje samorządowe spełnia kryteria wymienione w art. 5 ust. 2, Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, określa tę z organizacji, która ma największą liczbę członków.

4. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, organizacje, które są uprawnione do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej, kierując się kryteriami, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, po rozpatrzeniu wniosków ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego reprezentujących jednostki funkcjonujące na poszczególnych stopniach podziału terytorialnego państwa lub regionalne organizacje samorządowe.”;

4) w art. 20 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ogólnopolską organizację reprezentującą jednostki samorządu województw - w liczbie 8 kandydatów na członków i 8 kandydatów na zastępców członków;”;

b) w pkt 3 w lit. d wstawia się średnik i dodaje pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) ogólnopolską organizację reprezentującą wszystkie kategorie jednostek samorządu terytorialnego, zrzeszającą co najmniej 100 członków - w liczbie 1 kandydata na członka i 1 kandydata na zastępcę członka;

5) ogólnopolską organizację reprezentującą regionalne organizacje samorządowe - w liczbie 1 kandydata na członka i 1 kandydata na zastępcę członka”.

Art. 2.1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do upływu kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie, organizacjami, o których mowa w art. 5 ust. 1, są odpowiednio:

1) dla jednostek samorządu gminnego:

a) Unia Metropolii Polskich,

b) Związek Miast Polskich,

c) Unia Miasteczek Polskich,

d) Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) dla jednostek samorządu powiatowego - Związek Powiatów Polskich;
- 3) dla jednostek samorządu województwa - Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) dla wszystkich kategorii jednostek samorządu terytorialnego - Związek Samorządów Polskich;
- 5) dla regionalnych organizacji samorządowych - Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w art. 6 ust. 4, Rada Ministrów wyda w terminie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, następującej po kadencji w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie.

3. Do czasu wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 6 ust. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego działa w składzie przedstawicieli, wyznaczonych przez ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w ust. 1. Zmiany przedstawicieli w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego następują z uwzględnieniem przepisów art. 4 ust. 2 i art. 5 ust. 3.

4. Ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w ust. 1 pkt 4-5, są zobowiązane do wyznaczenia przedstawicieli w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, na zasadach określonych w art. 5 ust. 3.

Art. 3. Do upływu kadencji Komitetu Regionów Unii Europejskiej w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie stosuje się przepisy dotyczące zasad i trybu wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759), zwana dalej „ustawą”, określa zasady funkcjonowania i tryb wyłaniania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz zasady i tryb wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej. Na podstawie przepisów wspomnianej ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2008 r. w sprawie określenia ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, które są uprawnione do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (Dz. U. poz. 97) ogólnopolskimi organizacjami jednostek samorządu terytorialnego, które są uprawnione do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego są: Unia Metropolii Polskich, Unia Miasteczek Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich oraz Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji, reprezentatywność ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego w pracach strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, zwanej dalej „Komisją Wspólną”, od lat funkcjonuje w ramach katalogu tych samych ogólnopolskich organizacji.

Trzeba jednak zauważyć, że w ostatnim czasie wśród organizacji samorządowych o ogólnopolskim charakterze pojawiły się organizacje skupiające wszystkie rodzaje jednostek samorządu terytorialnego – zarówno gminy, powiaty jak i województwa. Pierwszą organizacją tego typu jest Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS), które powstało z inicjatywy samorządowych organizacji regionalnych w 2013 r., które na początku swojej działalności zostało włączone w prace Komisji Wspólnej, na zasadzie obserwatora. Aktualnie wśród sygnatariuszy porozumienia jest 8 organizacji: Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych, Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza, Śląski Związek Gmin i Powiatów, Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, Związek Gmin Lubelszczyzny, Związek Gmin Warmińsko – Mazurskich, Związek Gmin Pomorskich, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski. Kolejnym zrzeszeniem reprezentującym wszystkie rodzaje samorządów terytorialnych jest Związek Samorządów Polskich (ZSP), który powstał w 2017 r., liczący obecnie ponad 100 członków. Organizacja ta również została włączona w prace Komisji Wspólnej. Zarówno OPOS jak i ZSP są zapraszane do udziału w pracach i posiedzeniach Komisji Wspólnej oraz jej zespołów problemowych, z możliwością wypowiedzenia się w kwestiach istotnych dla reprezentowanych jednostek samorządu terytorialnego, czy też regionalnych organizacji samorządowych. Nie posiadają jednak pełnych praw organizacji reprezentowanych w Komisji Wspólnej.

Na marginesie warto zauważyć, że oddolne powstanie organizacji reprezentujących przekrojowo wszystkie grupy jednostek samorządu terytorialnego wpisuje się w pewien trend, który można zauważyć szczególnie w krajach skandynawskich takich jak Norwegia, Szwecja czy Finlandia, w których funkcjonują organizacje reprezentujące samorząd lokalny i regionalny. Pomijając pewne różnice formalne pomiędzy tego typu stowarzyszeniami w Polsce i Skandynawii nie można pominąć wagi ich głosu i znaczenia ich punktu widzenia. W odróżnieniu od reprezentowanych obecnie w Komisji Wspólnej organizacji samorządowych, reprezentujących te same rodzaje jednostek samorządu terytorialnego zarówno OPOS jak i ZSP reprezentują przekrojowo wszystkie rodzaje samorządów. Dzięki temu wzbogacają debatę, dotyczącą spraw samorządowych oraz dialog w ramach Komisji Wspólnej. Nie można tu pominąć, że na gruncie europejskim istnieje otwartość na organizacje reprezentujące zarówno te same rodzaje jednostek samorządu terytorialnego, jak

również, te które reprezentują wszystkie samorządy w danym kraju. Dobrym przykładem takiej otwartości jest istniejąca od lat 50-tych ubiegłego wieku Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR The Council of European Municipalities and Regions).

Celem projektowanej nowelizacji jest otwarcie Komisji Wspólnej na powstałe w Polsce nowego rodzaju organizacje samorządowe poprzez prawne usankcjonowanie ich znaczenia i potwierdzenie na gruncie przepisów ustawy ich statusu, jako podmiotów upoważnionych do wyznaczania swoich przedstawicieli do składu strony samorządowej Komisji Wspólnej - na zasadach pełnoprawnych członków. W następstwie wprowadzenia w życie projektowanych rozwiązań nastąpi sformalizowanie ich udziału w pracach Komisji Wspólnej na analogicznych zasadach, jakie dotyczą pozostałych członków Komisji Wspólnej.

Zatem, istota zmian przewidzianych w projekcie sprowadza się przede wszystkim do uzupełnienia tych przepisów ustawy, które określają sposób wyznaczania przedstawicieli strony samorządowej w Komisji Wspólnej poprzez włączenie tego typu organizacji, czyli organizacji zrzeszających wszystkie kategorie jednostek samorządu terytorialnego bądź też organizacji reprezentujących samorządowe organizacje o charakterze regionalnym do grupy organizacji, które na mocy ustawy mogą wyznaczać przedstawicieli strony samorządowej w Komisji Wspólnej. Należy zauważyć, że Komisja Wspólna posiada ugruntowaną - na przestrzeni prawie 29 lat funkcjonowania - pozycję wśród podmiotów dialogu społecznego w szerokim znaczeniu tego terminu oraz stanowi stałe i ważne forum wypracowywania wspólnego stanowiska Rządu i samorządu terytorialnego. Dlatego też, oficjalne włączenie organizacji o złożonym składzie tj.: OPOS oraz ZSP do Komisji Wspólnej niewątpliwie wzbogaci rozmowę na jej forum o nowe aspekty kształtowania polityki państwa i regulacji prawnych, dotyczących szerokiego spektrum działalności wszystkich kategorii jednostek samorządu terytorialnego oraz regionalnych organizacji samorządowych. Jednocześnie, należy pamiętać, że zwiększenie liczby przedstawicieli strony samorządowej w Komisji Wspólnej - z 12 do 16 przedstawicieli, determinuje stosowną zmianę liczby przedstawicieli strony rządowej w Komisji Wspólnej powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej - z 11 do 15 przedstawicieli. Zgodnie bowiem z zasadą wyrażoną w art. 4 ust. 1 ustawy, w skład Komisji Wspólnej wchodzi przedstawiciele strony rządowej i strony samorządowej w równej liczbie. Natomiast, minister właściwy do spraw administracji publicznej reprezentuje stronę rządową w Komisji Wspólnej bezpośrednio na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy.

W związku z projektowaną zmianą sposobu kreowania składu strony samorządowej w Komisji Wspólnej założono, że organizacje wielopodmiotowe powinny mieć możliwość niezwłocznego włączenia swoich przedstawicieli w prace tego gremium, czyli jeszcze w trakcie trwania obecnej kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego. Stąd też, mając na uwadze, że organizacje te faktycznie od kilku lat biorą udział w pracach Komisji, wzorując się na rozwiązaniu zawartym w art. 23 ust. 1 ustawy, zaproponowano rozszerzenie grupy ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, uprawnionych do wyznaczania przedstawicieli strony samorządowej w Komisji Wspólnej, poprzez włączenie do niej - z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy - ZSP i OPOS. Wspomniane organizacje wielopodmiotowe jednocześnie zostały zobligowane do wyznaczenia swoich przedstawicieli w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, na zasadach określonych w art. 5 ust. 3. Jednocześnie, należy przyjąć, że wyznaczeni przedstawiciele ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego obecnie działających w ramach Komisji Wspólnej nadal pełnią swoją funkcję (wspomniane organizacje nie zostały zobligowane do potwierdzenia członkostwa w Komisji Wspólnej dotychczas wyznaczonych przedstawicieli). Natomiast, od nowej kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego ZSP i OPOS, zgodnie z zasadami ukształtowanymi na gruncie przepisów zmienianej ustawy, będą uprawnione do złożenia Radzie Ministrów, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw

administracji publicznej, wniosków o uznanie ich za organizacje uprawnione do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej. Po rozpatrzeniu danych wniosków oraz nowych wniosków ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego dotychczas działających w ramach Komisji Wspólnej, Rada Ministrów wyda rozporządzenie, określające organizacje uprawnione do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej w terminie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia kadencji organów jednostek samorządu terytorialnego, następującej po kadencji w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie. Powyższe pozostaje szczególnie istotne, gdyż w związku z proponowaną zmianą wytycznej w zakresie upoważnienia dla Rady Ministrów do wydania ww. aktu wykonawczego (poprzez dopisanie regionalnych organizacji samorządowych), obowiązujące rozporządzenie utraci moc na podstawie § 32 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. – w sprawie „Zasad Techniki Prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283). Zgodnie bowiem z ww. § 32 ust. 2 wspomnianego aktu wykonawczego, jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego, zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że akt wykonawczy wydany na podstawie tego przepisu upoważniającego traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie przepisu zmieniającego treść przepisu upoważniającego.

Z uwagi na konieczność zapewnienia ciągłości pracy Komisji Wspólnej przesądzono, że - do czasu wydania ww. aktu wykonawczego - Komisja Wspólna działa w składzie przedstawicieli wyznaczonych zarówno przez ogólnopolskie organizacje jednostek samorządu terytorialnego, które obecnie są reprezentowane na forum Komisji Wspólnej jak też przez ogólnopolskie organizacje wielopodmiotowe, tj. ZSP i OPOS (które, jak wspomniano powyżej, na mocy niniejszej ustawy zostały zaliczone do grupy ogólnopolskich organizacji, upoważnionych do wyznaczania swoich przedstawicieli).

Nie sposób również pominąć, że konsekwencją zmian w zakresie sposobu wyznaczania przedstawicieli strony samorządowej w Komisji Wspólnej jest propozycja zmiany sposobu wyznaczania przez stronę samorządową Komisji Wspólnej przedstawicieli, w celu umieszczenia ich na liście Rady Ministrów, dotyczącej kandydatów na członków i kandydatów na zastępców członków Komitetu Regionów. Uwzględniając postanowienia art. 305 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U.2004.90.864/2), członkowie Komitetu oraz w równej liczbie zastępcy członków są mianowani na okres pięciu lat. Ich mandat jest odnawialny. Rada przyjmuje listę członków oraz zastępców członków, sporządzoną zgodnie z propozycjami każdego z Państw Członkowskich. Polska dysponuje prawem wyznaczenia 21 członków i 21 zastępców członków Komitetu Regionów (por. Traktat o Unii Europejskiej ogłoszony w Dz. U. z 2004 r.90.864/30, Tytuł VI „Postanowienia dotyczące organów doradczych” art. 8 – Polska - 21 członków w KR UE). Analogiczna zasada została określona w art. 19 ust. 1 ustawy, upoważniającym Radę Ministrów do przedłożenia Radzie Unii Europejskiej wniosku zawierającego listę 21 kandydatów na członków i 21 kandydatów na zastępców członków Komitetu Regionów Unii Europejskiej.

W związku z powyższym, w celu umożliwienia organizacjom wielopodmiotowym wyznaczania kandydatów do ww. organu doradczego Unii Europejskiej, zaproponowano zmniejszenie liczby - z 10 do 8 - kandydatów na członków oraz kandydatów na zastępców członków wyznaczanych przez ogólnopolską organizację reprezentującą jednostki samorządu województw. W następstwie, przyznano organizacjom wielopodmiotowym możliwość wyznaczania po 1 kandydacie na członka oraz po 1 kandydacie na zastępcę członka Komitetu Regionów Unii Europejskiej.

Z uwagi, że w dniu 25 stycznia 2020 r. upłynęła poprzednia kadencja Komitetu Regionów Unii Europejskiej, zaistniała wówczas konieczność odnowienia składu polskiej delegacji do powyższego organu doradczego Unii Europejskiej na kolejną kadencję

obejmującą lata 2020-2025. W konsekwencji, 21 kandydatów na członków oraz 21 kandydatów na zastępców członków Komitetu Regionów Unii Europejskiej zostało wyznaczonych na okres od dnia 26 stycznia 2020 r. do dnia 25 stycznia 2025 r. Mając na uwadze powyższe oraz ustaloną, stałą liczbę członków oraz stałą liczbę zastępców członków w Komitecie Regionów Unii Europejskiej, zaproponowano utrzymanie status quo dotychczasowego składu polskiej delegacji, wyznaczonego na kadencję 2020-2025. Stąd też, w art. 3 projektu przesądzono, że do upływu kadencji Komitetu Regionów Unii Europejskiej w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie stosuje się przepisy dotyczące zasad i trybu wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej, w brzmieniu dotychczasowym. Według nowych zasad, skład polskiej delegacji będzie kształtowany od nowej kadencji Komitetu Regionów Unii Europejskiej.

W art. 4 projektu ustawy wskazano, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projektowana regulacja nie wywołuje skutków finansowych dla budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Nie wymaga zatem wskazywania źródeł finansowania.

Projekt nie wpływa na działalność mikro przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na rodzinę, osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projekt nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi instytucjami i organami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt był poddany konsultacjom społecznym, w tym z organizacjami samorządowymi tworzącymi stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, ale uwzględni także postulaty przekazane przez zainteresowane środowiska, w szczególności Związek Samorządów Polskich (ZSP) oraz częściowo Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych (OPOS).

Warszawa, 22 maja 2023 r.

BAS-WAPEiM-942/23

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1120.210.2023(?)

Data wpływu 23.05.2023

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Tomasz Ławniczak)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W art. 1 projektu ustawy przewidziano zmianę art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 1–3, art. 6 ust. 3 i 4 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej¹, zwanej dalej „ustawą”. Zmieniana ustawa określa zasady funkcjonowania i tryb wyłaniania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz zasady i tryb wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej.

Zaproponowano rozszerzenie wykazu organizacji jednostek samorządu terytorialnego uprawnionych do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, zwanej dalej „Komisją Wspólną”. Do wykazu włączono by: (1) ogólnopolską organizację reprezentującą regionalne organizacje samorządowe oraz (2) ogólnopolską organizację reprezentującą wszystkie kategorie jednostek samorządu terytorialnego, zrzeszającą co najmniej 100 członków. Każdej z nich przysługiwałoby prawo do wyznaczenia dwóch osób. Skutkowałoby to zwiększeniem liczby przedstawicieli (z 12 do 16) strony samorządowej w Komisji Wspólnej, a co za tym idzie koniecznością zwiększenia

¹ Dz. U. poz. 759.

liczby przedstawicieli (z 11 do 15) powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej² (projektowana zmiana artykułów 4–6 ustawy).

Konsekwencją projektowanych zmian trybu wyznaczania przedstawicieli strony samorządowej w Komisji Wspólnej jest proponowana zmiana zasad i trybu wyznaczania przez stronę samorządową Komisji Wspólnej kandydatów na członków i kandydatów na członków Komitetu Regionów Unii Europejskiej, zwanego dalej „Komitetem Regionów” (projektowane brzmienie art. 20 ust. 1 ustawy).

W projekcie zawarto postanowienia przejściowe. Zgodnie z art. 3 projektu do upływu kadencji Komitetu Regionów³, w trakcie której proponowana ustawa wejdzie w życie, stosowałyby się przepisy dotyczące zasad i trybu wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów w brzmieniu dotychczasowym.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Zgodnie z art. 13 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 300 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE) Komitet Regionów jest organem doradczym Unii, wspomagającym Parlament Europejski, Radę i Komisję. W skład Komitetu Regionów wchodzi przedstawiciele społeczności regionalnych i lokalnych, posiadający mandat wyborczy społeczności regionalnej lub lokalnej albo odpowiedzialni politycznie przed wybranym zgromadzeniem (art. 300 ust. 3 TfUE).

Na mocy art. 305 TfUE członkowie Komitetu Regionów oraz w równej liczbie zastępcy członków są mianowani na okres pięciu lat (liczba członków Komitetu Regionów nie przekracza 350)⁴. Ich mandat jest odnawialny. Rada UE przyjmuje listę członków oraz zastępców członków, sporządzoną zgodnie z propozycjami każdego z państw członkowskich UE⁵. Polska dysponuje prawem

² Zgodnie z art. 4 ustawy w skład Komisji Wspólnej wchodzi przedstawiciele strony rządowej i strony samorządowej w równej liczbie. Stronę rządową w Komisji Wspólnej stanowią: minister właściwy do spraw administracji publicznej oraz 11 przedstawicieli powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

³ Tj. kadencji obejmującej okres od dnia 26 stycznia 2020 r. do dnia 25 stycznia 2025 r.

⁴ Obecnie Komitet Regionów liczy 329 członków reprezentujących władze lokalne i regionalne z 27 państw członkowskich Unii Europejskiej. Zob. decyzję Rady (UE) 2019/852 z dnia 21 maja 2019 r. ustalającą skład Komitetu Regionów (Dz. Urz. UE L 139 z 27.5.2019 r., str. 13).

⁵ Kadencja członków Komitetu kończy się automatycznie, gdy mandat, na podstawie którego zostali zaproponowani, dobiega końca. Są oni wówczas zastępowani na czas pozostający do zakończenia kadencji, zgodnie z tą samą procedurą.

wyznaczenia 21 członków i 21 zastępców członków Komitetu Regionów⁶. Analogiczna zasada została określona w art. 19 ust. 1 ustawy, upoważniającym Radę Ministrów do przedłożenia Radzie Unii Europejskiej wniosku zawierającego listę 21 kandydatów na członków i 21 kandydatów na zastępców członków Komitetu Regionów.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy co do zasady obejmuje kwestie nieregulowane w prawie Unii Europejskiej (zasady współpracy strony rządowej i samorządowej).

Określone w projekcie zasady wyznaczania przez stronę samorządową Komisji Wspólnej kandydatów na członków i zastępców członków Komitetu Regionów są zgodne z art. 300 ust. 3 i art. 305 TfUE, regulującymi zasady funkcjonowania Komitetu Regionów.

4. Konkluzja

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Marcin Fryźlewicz

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

⁶ Por. art. 15 Aktu dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 236 z 23.9.2003 r., str. 33, ze zmianami), zmieniający brzmienie art. 263 akapit trzeci Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską [obecnie art. 305 TfUE] ustalającego liczbę członków Komitetu Regionów – Polska – 21 członków. Zob. też decyzję Rady 2004/734/WE z dnia 11 maja 2004 r. w sprawie mianowania członków i zastępców członków Komitetu Regionów (Dz. Urz. UE L 325 z 28.10.2004 r., str. 41).

Warszawa, 22 maja 2023 r.

BAS-WAPEiM-943/23

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1120.210.2023

Data wpływu 23.05.2023

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Tomasz Ławniczak) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W art. 1 projektu ustawy przewidziano zmianę art. 4 ust. 2, art. 5 ust. 1–3, art. 6 ust. 3 i 4 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej¹, zwanej dalej „ustawą”. Zmieniana ustawa określa zasady funkcjonowania i tryb wyłaniania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz zasady i tryb wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej. Zaproponowano rozszerzenie wykazu organizacji jednostek samorządu terytorialnego uprawnionych do wyznaczania przedstawicieli do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, zwanej dalej „Komisją Wspólną”. Do wykazu włączono by: (1) ogólnopolską organizację reprezentującą regionalne organizacje samorządowe oraz (2) ogólnopolską organizację reprezentującą wszystkie kategorie jednostek samorządu terytorialnego, zrzeszającą co najmniej 100 członków. Każdej z nich przysługiwałoby prawo do wyznaczenia dwóch osób. Skutkowałoby to zwiększeniem liczby przedstawicieli (z 12 do 16) strony samorządowej w Komisji Wspólnej, a co za tym idzie koniecznością zwiększenia liczby przedstawicieli (z 11 do 15) powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej² (projektowana zmiana artykułów 4–6 ustawy). Konsekwencją projektowanych zmian trybu wyznaczania przedstawicieli strony

¹ Dz. U. poz. 759.

² Zgodnie z art. 4 ustawy w skład Komisji Wspólnej wchodzi przedstawiciele strony rządowej i strony samorządowej w równej liczbie. Stronę rządową w Komisji Wspólnej stanowią: minister właściwy do spraw administracji publicznej oraz 11 przedstawicieli powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SP-15P.080.189.Y.2023
Data wpływu 23.05.23r.

samorządowej w Komisji Wspólnej jest proponowana zmiana zasad i trybu wyznaczania przez stronę samorządową Komisji Wspólnej kandydatów na członków i kandydatów na członków Komitetu Regionów Unii Europejskiej, zwanego dalej „Komitetem Regionów” (projektowane brzmienie art. 20 ust. 1 ustawy). W projekcie zawarto postanowienia przejściowe. Zgodnie z art. 3 projektu do upływu kadencji Komitetu Regionów³, w trakcie której proponowana ustawa wejdzie w życie, stosowałyby się przepisy dotyczące zasad i trybu wyznaczania kandydatów na przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów w brzmieniu dotychczasowym.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:
Marcin Fryźlewicz
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych
Sobolewski
Przemysław Sobolewski

³ Tj. kadencji obejmującej okres od dnia 26 stycznia 2020 r. do dnia 25 stycznia 2025 r.